

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

ALELUYA!

L rebre's la recepta de'n Mac-Kinley fixant l' import de lo que havia de costarli á la pobre Espanya l' estroncament de la sangria de la guerra, el govern va resoldre portar la cosa ab la major reserva.

—Las condicions son duras—

aixó es lo únic que va dir D. Práxedes. Y fentse un manyoch ab el tupé se'l va ficar á la boca, no perque estigués desesperat, sino al objecte de tapar hermèticament el forat de les paraulas.

Ell y 'ls seus ministres van examinar aquella nota partida per partida, exigencia per exigencia. No mes qu' ells, perque ells son tota la patria, que no en va s' ha dit que 'ls pobles tenen los goberns que's mereixen.

¡Pobrets!... Després de tot may els divuit milions d' espanyols que per lo vist, aquí á Espanya no som res, els podrém agrahir el cuidado que 's prenen de devorar á solas els majors disgustos nacionals.

Es á dir, d' entre 'ls divuit milions d' espanyols que de moment varem quedarnos en dejú, en Sagasta y 'ls seus companys de ministeri varen fer una excepció.

Per enterarlo del assumptu y obtenir lo seu assentiment á las exigencies yankees, va ser cridat D. Francisco Silvela, capitost *in partibus* del partit conservador, qu' encare que mitj desballestat desde la mort de 'n Cánovas, es l' únic cridat á succehir als fusionistas, tant bon punt á n' aquesta se 'ls acabi la corda.

Així es com l' olla; per lo que puga venir, procura assegurarse l' concurs de la tapadora.

Aquest rasgo de companyerisme polítich—algú dirá que de camaraderisme ó de *compadrazgo* parlant en la llengua oficial—no podrá menos de alentar l' esperit de aquest poble espanyol de un natural tan descontentadis.

Mentirá qui diga y sostinga que aquí á Espanya no hi ha res sólit, que aquí á Espanya tot se descompon y amenassa derrumbarse.

Ara mateix en la guerra que acabén de sostenir hem perdut homes y barcos, molta sanch y cantitats immenses, totas las ilusions y totas las esperansas. Pero encare 'ns queda alguna cosa que val molt.

Per fer la pau se 'ns exigeix la entrega de Cuba y de Puerto-Rico, de no se quina part de las Marianas, de las Carolinas y de las Filipinas, com un anticipo de futuras exigencias basadas en novas complicacions que donarán per resultat la liquidació completa del nostre imperi colonial. Pero encare 'ns queda una cosa que val més que tot així.

A plena boca podem repetir, si bé una mica modificada la frase famosa del rey de Fransa, al rendir á Pavia la seva espasa:

—Tot s' ha perdut menos...

—L' honor?

—No: tot s' ha perdut menos una cosa que ben mirada val mes que l' mateix honor. Tot s' ha perdut menos... el torn dels partits.

—Lo torn dels partits.... Lo pacífich funcionament dels órganos de govern qu' es el que ha fet fins ara, està fent en aquests instants y continuarà fent en lo successiu, mentre D' Déu no nos d' ampari, la felicitat de la nació!...

—Qué's pensan qu' es poch bonich aquest torn!...

Fet ab fusta de garrofer, jo me l' imagino construït en una forma idéntica á la que tenen els torns dels convents y casas de upa; aquells torns que giran alrededor de un pern, ab un grinyol suau, ca la vegada que passan las platases de las viandas desde la cuyna al menjador.

Aquest torn admirable, durant la guerra no ha naufragat ab las esquadras perdudas, ni s' ha encallat ab la sanch pròdigament derramada, ni ha capitulat ab las plassas fortas exhaustas de municions y de queviures... Se fa la pau, y segueix funcionant com en los millors días, ben proveït de viandas, pera delicia dels poches espanyols que menjari y satisfacció dels infinites espanyols qu' ensuman.

Sagastins y conservadors fan ferlo y ells mateixos l' utilisan, sense abandonarle un sol instant. ¿Qué seria de nosaltres ¡infellos! s' un dia per cansanci ó per massa tips, diguessen:—Señores: ahí queda eso?...

Que no ho vejan els nostres ulls!

—Perque no s' pot negar quasi bé s' quedan ab tots los bons bossins del pressupost nacional, en canvi carregan també ab tots els mal-de-cap inherents al cuidado de fer felissa á la pobre Espanya. Y no pot negarse que per conseguirho fin tot lo que poden y mes de lo que poden.

Altres que no s'guessin els procurarían cubrirse ab l' indocta voluntat del poble xpressada en los comicis. Pero ¡quín de ordre llavorasquin maremagnum, quin galimatias! Espanya sembla una olla de grills. Per aixó, á fi d' evitarlo, ells Sean els diputats á la mitja del seu gust, y ells els envia á caseta, suspinen las sessions de Corts, quan enhouen massa. Queda la prempsa, y per evitar que mgui xivarri la subjectan á la previa censura en virtut e la suspensió de las garantías constitucionals, quens crea un benestar que no podrán menos d' envejarlos los beneventurats que disfrutan al Cel l' eterna beatut.

En aquesta situació es qu' posan de relleu lo seu gran talent polítich y diplomàtic.

No hi ha necessitat de qu' 1 poble parli, perque ells endavinan tot lo que vol y t' lo que desitja.

—Lo poble va volgwer la gura y van fer la guerra.

Veritat es que no tenia elements per sostenirla; pero 'l poble no 'ls va preguntar pas si 'n tenfan ó si deixavan de tenirne. Y vanhar á la guerra, perque 'l poble—ells ho saben molt b—volia batres.

Ara 'l poble vol la pau—mbé ho saben molt bé,

sense necessitat de preguntarli—y fan la pau á tota costa.

Gran sort ha sigut per ells que á n' en Mac-Kinley ademés de Cuba, Puerto-Rico y tot aquell via-crucis d' estacions que han de servirli per arribar per sos passos contats al últim misteri de glòria, no se li haja ocorregut demanar la lluna. En aquest cas no haurien tingut mes remey que anarla á pescar ab un cove, enfilantse pels espays siderals, á riscos de perdre's, no quedant d' ells per nosaltres ni la sombra.

¡Quina desgracia hauria sigut aquesta per Espanya!

Y en cambi ara ¡quina ditxa!...

Perdèm les colonias... pero queda intacte l' torn dels partits.

¡Aleluya!

Qu' en català vol dir *Redoll*

P. K.

N liberal tarrassenc, á propòsit de lo que manifestavam la senmanya passada en la secció de cartas de fora respecte á haverse deixat transcorre, sense realisar cap acte la per aquella ciutat gloriosa festa del 22 de juliol, ens fa present lo següent:

«Que la corporació municipal en rahó de las circunstancias prescindí de tot acte de carácter públich, pero no per aixó s' olvidá dels dos màrtirs de la defensa de Tarrasa Jover y Alagorda, enviant á cada un d' ells una corona, qu' es lo mateix que s' ha fet altres anys en que també per idéntichs motius tingueren que suspendres los festeigs. Per la seva part, l' arcalde, afiliat al partit lliberal no podía separarse del acort pres pels seus companys de corporació.»

Els que havíen fet corre que 'n Sagasta una vegada feta la pau estava resolt á retirarse á la vida privada, se 'n han endut xasco:

Ell mateix acaba de declarar que continuará fent la felicitat dels espanyols.

¡Qué Déu li pagui l' intenció y li concedeixi molts anys de vida perque puga pregar per l' ànima de la difunta Espanya.

La senmana que vé, publicarérem lo número extraordinari de LA CAMPANA correspondent al mes d' Agost.

Qui diu Agost, diu calor, y en conseqüencia, si la censura y 'ls aconteixements ens ho permeten, ens proposém que 'l número pròxim estigui á l' altura del termòmetre, ab els graus de calòrich corresponents y

Lo próximo dissapte, dia 18 de Agost * NÚMERO EXTRAORDINARI

LA CAMPANA DE GRACIA

8 páginas ♦ La situació—¿Ahont aném?—La pau—Qüestions palpits—Ilustració de populars artistas—Text escullit ♦ 10 céntims

un floret de dibuixos que n' hi haurá per llogarhi cadares.

Sembla que á Roma's traballa de ferm per evitar que una part del clero espanyol la donga en cambiar lo baret de teula per la boyna.

Y sembla també que algúns mossens del morro-fort estan resolts á fer la seva, diguin á Roma lo que diguin, manin á Roma lo que manin.

La malaltia clero-carcunda no's cura pas ab emolents vinguts de Roma. Mes bons resultats produhirán sempre els globulillós del sistema Maüser.

No's pot ser rey, ni emperador per cap diner.

A Sant Petersburg, segons un telegramma que publica l'*Estandart* de Londres, s' ha descubert un complot per atentar contra la vida del Czar.

Dessota l' enrajolat de una iglesia que acaba de construirse y qual inauguració devia presidir l' emperador, s' hi va trobar una mina destinada á volar l' edifici.

Va ser pres l' arxipreste de la iglesia.

Passembi ratlla, y aném per un altre.

Es inútil qu' Espanya, en las sevas amarguras, espri'l ausili efectiu de cap mes nació d' Europa.

No van prestarli, quan la guerra estava á punt d' estallar y q'an ab la seva intermediació hauríen pogut evitarla.

No van prestarli tampoch quan los Estats Units van faltar descaradament á las prescripcions mes rudimentaries del dret internacional apoderantse de barcos inofensivos, valentse de l' estratagema de usar lo pabelló espanyol per acostarse y sorprendre als nostres forts, disparant granadas incendiarias.

Menos es de creure que 'ns el prestin á l' hora del sacrifici, quan á Espanya van á arrebatarli tot lo que posseeix.

Y encare parlarán de las grans potencias!...

Ben clarament acaban de demostrar que son las grans impotencies.

BISMARCK

Dificil es compendiar en breus termes la vida del famós politich germànic, qu' en vida sigué nomenat lo *Canciller de ferro*. Personificació de una rassa forta, donada al predomini de la llei del sabre, sapigué organizarla y portarla á la victòria. La formació del imperi germànic, lograda a expensas de l' Austria, de la pobre Dinamarca que's veié explodiada, com ara mateix s' hi veu Espanya, y de la França napoleònica, venuda per los exèrcits germànichs; aquest poder formidable creat en lo cor de l' Europa central, es obra exclusiva de'n Bismarck.

Possedí pera portar á terme sas empresas totas las qualitats que necessita un home públich superior, que vulga dedicarse á recompondre l' mapa de un continent. Un cap molt clar, una tenacitat á tota prova, una energia indomable y una completa carencia d' escrivíus. Quan se proposava un objecte, comensava per acumular tots los elements necessaris per conseguirlo, y un cop estava segur d' ell s' se'n anava via dret, armat de la forsa prepotent y prescindint de tot, fins del sentit moral. Aixis, per desencadenar la guerra contra França, logrant que fos aquesta qui la declarés, no tingué cap reparo en falsificar un telegramma.

Brutal en son llenguatje, tal com ho era en sos procediments, si la seva patria li deu la ventatja de constituir una de las nacions mes poderoses d' Europa, las llibertats públicas no li deuen res. Mentre Bismarck tingué vara alta, ó siga, durant la vida del emperador Guillém I, lo Parlament tingué de funcionar sempre baixa la seva férula, prestantse sumis als seus capritxos.

Sense ser tan forta, sino al contrari una de las nacions mes modestas, viu mil vegadas mes felis que Alemanya la República helvética. Y no ha necessitat mai lo sabre de cap Bismarck.

A Bismarck se deu l' actual equilibri d' Europa sostingut per la pau armada que tan immensos perjudicis ocasiona als pobles, gracies als gastos colossals que implica l' existencia de uns exèrcits formidables, que's miran ab rezel, des de fa tants anys, sense mai medir las sevas forsas. En armaments s' empilen los capitals y 'ls brassos que podrian utilisarse en millorar la producció y ab ella la sort del proletariat.

Ab tot y ser en Bismarck omnipotent; ab tot y la seva immensa popularitat dintre del seu país, que'l feyan un govern insustituible, al pujar al trono l' actual emperador resolgué prescindir dels s'us serveys y l' obligà á dimítir. A mercé de las institucions per ell mateix creadas, no tingué mes remey que so'metres y duvor aquest agraví.

D' ell digué un politich del seu país:—Lo príncep de Bismarck no es ja mes que un cadav' r qu' enterrarán dintre de alguns anys, y qu' entre tant menja, beu, fuma, s' passeja y renega de la ingratiut dels príncips.

Aixis ha passat realment l' s'ultims anys de la seva vida.

Diuhens los telegrammas que ha tingut una agonía horrible. Pagat tribut á la Mort, dintre de poch temps la Mare Natural es lo igualarà ab lo mes infelis dels homes, convertintlo en un pilot de pols.

J.

AL GLORIÓS SANT TANTSEMENDONA

PATRÓ DELS QUE VAN TIPS

Desde l' dia memorable
en que vaig poguer pescà

LA CAMPANA DE GRACIA

I' empleo que 'm garantisa per tota la vida 'l pà, sense un sol neguit en l' ànima ni una trista arruga 'l front, resulto 'l verdader tipo dels sers felissos del mon.

Tinch padrins que 'm protegeixen y si convé 'm fan costat; sé que en el puesto que occupo hi estich del tot arrelat: poca feyna á l' oficina, la pagueta á fi de mes, las bessas asseguradas... què puch ja desitjar més?

Disfrutant donchs com disfruto benestar tan celestial, igloriós sant Tantsemendona, guardéume de pendre mal!

¿Quànts anys fa que tinch la ditxa d' anar campàntmela aixís? Ja ni ho sé ni vull saber-ho: no més sé que sochi felís, que prench café cada dia, que fumo puros dels bons, que 'm tracto com un canonje y... tot lo demés son trons.

Mos debers se redueixen á fer veure que un hom fa y firmar la dolsa nomina quan avisan per cobrá. Al meu cel no hi ha may núvols ni xafexhs, ni trons, ni rí: sempre de color de rosa [semprí] lli, sempre seré! Y pues visch en las delícias d' un paradís terrenal, igloriós sant Tantsemendona, guardéume de pendre mal!

Quan manan els madurs, cobro; quan manan elsverts, també; puji en Pau ó puji en Pere ab tots procure estar bé. ¿Las conviccions? ¿Las ideas? ¿La rectitud de camí? ¿El criteri?... Aquests romansos no s' han inventat per mi.

Hi ha qui diu: «Menos política y més administració.»

[Cá barret! Jo sochi més práctich y dich sempre: «Més turró.»

Lo gran què es no encapsarrase,

anar mirant d' abont vé 'l vent,

aplaudi á aquell que s' enfila

y xiulá al qu' està cayent.

Y res ab aquesta tática

vaig passàntmela tal qual,

igloriós sant Tantsemendona,

guardéume de pendre mal!

Devegadas, per fer broma, repasso la prempsa un xich, miro ls parts telegràfics, y al llegí allò [com] me 'n rich!

¿Per fi aném á la pau?... Bueno.

¿Segueix la guerra?... ¿Qué 'm fa?

¿Cóm que se que de tots modos la sopa no 'm faltarà!

Ni las calamits públicas ni 'ls geneuchs d' l' opinió logran tréurem del meu centro ni 'm fan ja fret ni caló.

¿Per qué tauria d' amohinarme per si aném aval ó amunt,

sapiguent que l' dia trenta lo mieu sou estar: á punt?

Y puig tinch per gran amparo vostre manto paternal,

igloriós sant Tantsemendona,

guardéume de padre mal!

Pero.... qu' e aixó que diuhen, sant clement y oderós?

¿Qu' es aquest humor que corra com un eco esgrifós?

¿Que 'l govern caba 'ls quartos?

¿que 'l govern età tement que dintre dos o tres mesos

no podrá pagá la gent?

¡Quart y ajud, sant ilustre!

Revestiuvos dévalor y eviténous aquest trago,

jevitéulo, per Ibor!

Que s' enfonzi el y terra,

Ha sortit • OBR NOVA • Ha sortit

LA SENYORA DE TO THOM

HUMORADA EN VERS, PER

C. GUMÀ

ILUSTRADA AB DIBUIXOS DE M. Moliné.

Preu: 10s rals

Se ven á can López, s' kioscos y per tot arreu.

que's perdi 'l mon; res dirém, pero iper Deu y pels àngels, feu de modo que cobré! ¡Jo us ho prego! ¡Que no's tanqui la cuyna ministerial! ¡Gloriós sant Tantsemendona, guardéume de pendre mal!

C. GUMÀ.

CALOR

s' l' assumpto, que avuy tenim sobre 'l tapete.

O sobre la pell, que pel cos humà es un tapete tan interessant com qualsevol altre.

Respecte á aixó, no hi ha diferencies.

«Desde la princesa altaiva, á la que pesca en ruïn barca, quan la calor apreta, apreta á tothom, sense que hi valguin privilegis, ni títuls académichs, ni recomendacions del bisbe.

«La igualtat davant de la lley, ab tan empenyo preconisada per las modernas escolas liberals, podrà ser un mito ó un mico, com deya, acertant per casualitat, un que sempre sol equivocarse; pero lo qu' es la igualtat davant del termòmetro, vaya si es un fet real y positiu!

Basta dirigir un vistassó á tot lo que avuy ens rodeja, per quedarne convenst.

No's conjuga més que un verb.

Jo sú, tú súas, aquell súa...

Per xo encare gracies; perque, com diuhens els metges, desgraciat d' aquell que en plé istiu no passa 'l dia suant.

Apart de que hi ha una sentencia que també ho afirma: val més suar qu' estornudar.

No obstant, en aixó com en tot, las opinions estan divididas. ¿Es convenient la calor?

Els uns diuhens que sí; els altres, ho negan rodonament.

Los arguments que 'ls primers aduheixin en apoyo del seu vot, son numerosos.

L' època de calor, ó siga l' istiu, es lo gran temps pels pobres.

Los días son més llargs, y no hi ha necessitat d' encendre llum.

Las fruytas, els pebrots y 'ls tomàtechs abundan qu' es una baratura.

Pot dormir encare que sigui sobre una pila de palla.

Y en quant al traje.... si no fos que la decencia no ho permet y las ordenansas municipals ho castigan, no son pochs los que sense empaig se'n anirian per aquests carrers completament nusos!

Los enemichs de la calor no's quedan enrera.

Segons ells, calor es sinònim d' entontiment, de postració, d' inèrcia.

Las altas temperaturas matan tota iniciativa, anulan l' esforç humà, paralisa el treball....

¿Serà per aixó que actualment hi ha tants obrers en vaga?

—Contempléu el mon—diuhens els partidaris del hivern:—¿quins son los païssos més adelantats? Els del Nort, els frets: Inglaterra, Sècia, Alemanya. ¿Ahont viu l' atrás? En las regions calentes: al Africa, á l' Arabia, al centre d' Amèrica....

—¡Es fals!—replican els altres:—la calor es la vida.

—Mentida! La calor es la mort.

—¡Que no!

—¡Que sí!

—Ignori, en resum, quin dels dos bandos te rahó; pero tocant á aquest darrer argument, crech convenient fer constar que quan se mor un individuo, lo primer que fa.... es quedarse fred.

Siga com vulga, resulta innegable que si ab la calor unas coses s' aplanan y entonteixen, altres se presentan exuberants y animades.

Lo mon al fi y al cap no es més que una moneda, falsa sens dupte, pero ab la seva cara y la seva creu corresponents.

Desde qu' hem entrat al istiu, los partits estan ensopits, la opinió amodorrada, el govern pesant figas ab una placidés aterradora....

Pero en cambi ghan vist res més bellugadís y exaltat que una bona part de la nostre gent?

En los parts de l' arcadia y del govern civil no hi ha dia que no's registrin cinquanta bances personals, mes ó menys ajustats á les reglas del honor.

Creïdas que's barallan, per determinar á qui toca primer omplir el canti.

Nicotias que s' arrençan el monyo per qüestió d' un galà sobretot que quan totas dugas creuen tenirhi dret.

Amichs que's botefejan, ab motiu d' una discussió relativa á si en Cervera havia de sortir ó no de Sàntiago.

Al demà hi ha copa de garrot, al mitj dia, tiros: al vespre, punyalades. Las camillas no fan sino anar y venir, del Hospital al lloc de las batussas; los polissons acaben las cordas lligant revoltosos, y 'ls municipals agotan lo vocabulari bilíngue increpant als beligerants....

Aquí crits de: ¡Vóits!.... Allá: ¡Agaféulo!.... Més amunt: ¡Surt á forat!.... Més avall: ¡Ja la tens!....

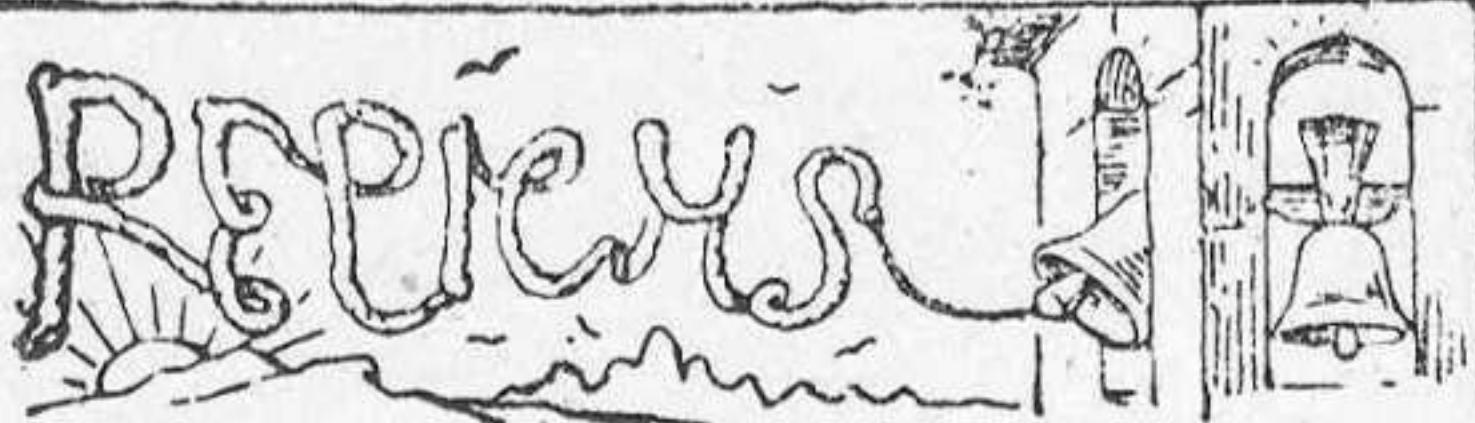
La veritat, ¿se veu may s'ixó al hivern? ¿No'l devém ben bé á la calor aquest bulliciós conjunt de xiscles, disparos, y trompades, salsa y amaniment de la diaria gacetilla?

Potser may s' arribará á sometre la qüestió á una votació pública, y hasta crech que farém bé de no intentarho: primer, perque guanyés la opinió que guanyés, al hivern continuaria fent fred y al istiu apretant la calor; segon, perque com aquí no hi ha votació sense trampa, tindriam segurament las tupinadas de costum y després del escrutini 'ns quedariam com avants, sense sapiguer de debò quin criteri ha triunfat.

</div

Per què?
Per una pila de causes: una pila tan grossa, que ni m' atreixo siquiera a posarlas en llista.
Al istiu, las donas son més hermosas.
Al istiu, la majoria dels regidors desapareixen.
Al istiu, anant a mar pot estarse com el peix al aigua.
Al istiu, per dirlo d'un cop, se veuen verdaders miracles.
¿Que no ho creuen?
Pues mirin: aquí n' tenen un
Hi ha un fulano que durant l'hivern es lo més avaro y es-tret que poden imaginarse: incapàs de dar un céntim, mesquí, de una tacanyeria inconcebible.
Donchs aquest senyor, aquest modelo de sòrdida avaricia, al arribar al istiu se posa a suar de tal modo... que tot el dia l'veurán regalant.
¿Pot darse miracle més gros?

FANTASTICH.

A idea d' enviar a n' en Moret a Londres, a Washington o ahont sigui necessari, ab l' encàrrec de terminar las negociacions de la pau, si es qu'en Sagasta l' ha tinguda, seria una viva llàstima que desistís de portarla a efecte.

En Moret en això de fer arreglos ab los Estats Units ja hi té la ma trencada.

Ademés es un home que gosa de una popularitat tan inmensa, que si faltés una mica de carn per decantar la balansa de la pau, no hi hauria un sol espanyol que no's prests gustós a deixar-se tallar una orela.

Y si no n' hi hagués prou ab una, totes dugas.

Ja voldria que la pau fos feta.... ¿may dirfan per què?

Perque 'ls pobres ministres poguessen anar a pendre banys.

Ab tantas calor y tantas angunias, deuen haver perdut la gana, y es molt convenient que la recobrin.

Ja que 'ls hem de mantenir, que menjin.

La capitulació de Santiago de Cuba va realisarla l' general *Toral*.

La capitulació de Ponce, l' ha realisada en nom dels espanyols, el cònsul de Inglaterra D. Fernando *Toro*.

Un *Toral* y un *Toro*.

¡Tristes son los resultats que 'ns dona la tauromaquia aplicada al art de la guerra!

Tots los toros saltan la barrera y se 'n tornan al corral.

Lo general Shafter, conqueridor de Santiago, l' altre dia va telegrafiar al seu govern dihentli qu' entre jefes, oficials y soldats tenia 3,700 individuos atacats de la febre groga.

Als Estats Units tenen una prempsa, anomenada la prempsa *gropa*, qu' es la que mes ha contribuït a desencadenar la guerra.

Just es, donchs, que 'ls yankees trobin una febre del mateix color de aquella prempsa.

Molt negre serà, si volen, el porvenir d'Espanya. En canbi 'l dels Estats Units es un porvenir molt groch

Quan per qualsevol motiu deixi de ser ministre en Candepon, serà precis que se 'l sustituheixi per en *Pero-Grullo*, á ff de que la nació no perdi l' gust de las gansadas.

L' altre dia deya tot serio:

«Ni Manila s'ha rendit ni s'ha fàcil que 's rendeixi perque al capitá general se li han donat ordres termi-nants.»

De manera que quan a Madrid diuhen: «Se 't dona ordre terminant de no rendirte», no hi ha governador de cap plassa fortia que arrihi la bandera, per apurar que 's vegi.

¡Sempre m' ho havia figurat que la sort de la guerra estava en mans dels Capdepons!

* * *

Lo mateix ministre va dir també:
«No es cert qu' Espanya haja demanat l' armistici. Això—afegí—equivaldría a suplicar que no 'ns pe-gueissen.»

Y naturalment, l' honra d'Espanya està empenyada en demostrar al mon enter, que quan no altra cosa tenim esparrat per suportar totes las pallissas que se 'ns donguin. Nosaltres no dirém may prou. En tot cas ja ho dirà l' que 'ns pega, quan se cansi de atissar-noslas.

* * *

Y com que la bona sombra s' encomana, resulta que 'l mateix D. Práxedes està fet un verdader Capdepon de tamanyo natural.

L' altre dia va dir:—Lo material de guerra que posseïm a Cuba y Puerto-Rico o bé 'l conservarem o bé 'l cedirém als nort-americans.»

Pensament sublim! ¡Frassé admirable!.... Aquests rasgos d' ingenio entusiasman y conmuehen. Los doctors de la sarsuela *El rey que rabió* están en lo cas de teixir a n' en Sagasta una corona!

Corrian l' altre dia pels carrers de Barcelona uns quantos minyons del actual reemplàs, armant xivarri. Casas de la joventut!

Alguns d' ells anaven armats ab escombras. Y un transeúnt va preguntar a un dels mes aixerits? —¿Y aquestas escombras per qué las portéu?

L' interrogat va respondre: —Ay ay ¿que no ho sab? L' escombra es l' arma del porvenir.

Quan els avestrussos se veuen perseguits, sense esperanza ni medi d' escapar, tot de un plegat s' aturan y ficen instinctivament lo cap sota de l' ala.

No veient al enemic que 'ls empayta's consideran salvats.

Això es lo qu' estém fent en l' actualitat els periodistas espanyols; pero no per instant ni per voluntat propia, sino per ordre superior.

Davant de las condicions de la pau, 'l cap sota de l' ala, y muixoni.

Davant de la qüestió de ordre públich, el cap sota de l' ala, y quietut.

Davant del moviment de tals o quals barcos, el cap sota de l' ala, y silenci.

Periodistas de un país lliure, la suspensió de las garantías constitucionals y la previa censura han acabat per convertirnos en una bandada d' avestrussos.

Un pare al seu fill, estudiant de Dret:

—Qué fas hoy?

—Estich repassant aquest llibre.

—¿Y qu' es aquest llibre?

—Las *Set Partidas*.

—Cuidado, fill meu... no 't comprometis.

L' ilustre periodista Alfredo Calderón prenen peu dels cambis fisiològics que s' operan en l' individuo en lo decurs dels anys, explica ab molta sorna las inconsecuencias dels homes polítics. A copia de menjar, arriba a modificar-se tot lo seu organisme. Semblan iguals y son totalment distints, lo mateix en naturalesa física qu' en idees y sentiments. Tot se 's reforma o se 's renova totalment: hasta la conciencia.

Partint de aquesta base, pregunta: «¿Es el D. Práxedes Mateo de ahora el mismo del 54 o del 66?»

Naturalment, ni es ni pot ser el mateix. Apart de que menjant del pressupost s' han renovat totalment totes las cèlulas del seu individuo,

es fet que no admet enganys
y á la vista salta bé
qu' en lo decurs de trenta anys
li ha crescut molt el tupé.

Datos sobre l' *Aguinaldo* que trobem en un periódic de París.

«L' Aguinaldo no té mes que 27 anys. Es natural de la província de Cavite y fill de un pagés. Estudià primer en lo colegi de Sant Joan de Letrán y de allí passà a la Universitat de Manila dirigida pels frares.

• Tres anys permanesqué en l' Universitat y al últim els frares enviaren al Aguinaldo a casa seva com incapaç de seguir cap classe d' estudis per falta de intel·ligència »

Aquest fet demostra la falta de pesquis dels frares per descubrir las qualitats de un individuo.

L' Aguinaldo per ells era un solemne burro; pero ara resulta que aquest burro 'ls ha pujat a caball.

Butlletí de la guerra

Ben mirat casi ni val la pena d' escriure'l, y no porque la guerra haja cessat, sino pel caràcter que presenta, ab motiu d' estar lligada ab las negociacions de la pau. ¿De qué serviria una resistència desesperada en los actuals moments en que tot sembla que ja está cuit y benefici? Las tendències pacífiques han d' enervar forzosament tot impuls bélic.

Això s' explica que 'ls yankees apenas trobin resistència a Puerto-Rico. Poblacions tan importants com Ponce (la segona de l' illa) s' entreguen al invassor sense isparar un tiro. L' illa sempre pacífica ab Espanya, pacífica s' mostra del mateix modo ab los yankees que l' ambicionan. Això van preparant aquests la seva anexió. En últim cas, lo núcleo de la resistència se trobarà en la capital, que te grans defensas y conta ab la concentració de totes las forces espanyoles de la illa. Però tal com van las coses, si las negociacions de la pau surteixen l' efecte que s' espera, no hi haurà lloc a combat, y per consegüent no arribarà la sanció al mar.

A l' Illa de Cuba continua l' expugnació de algunes poblacions: Gibara y Nuevitas han sufert danys de alguna importància.

A Pinar del Río, prop de Guanes un destacament de tropas espanyoles, compost de 21 soldats, va resistir heroicament l' embestida de 400 insurrectes, obligantlos a retirar-se y ocasionantlos considerables baixas. De aquells 21 valents, al terminar

narse l' combat no quedavan de peu dret mes que 10 homes. ¡Trista revallà de un heroisme estéril!

A Manila la situació apareix cada dia mes complicada. Tota relació entre 'ls yankees y 'ls tágalo, a jutjar pels últims telegramas, apareix definitivament romputa. Hi ha, donchs, tres enemics davant per davant: los espanyols en la ciutat murada, y a fora preparantse per atacar ó per batres mítius, las forces yankees de n' Merrit y las tágalo del Aguilal. ¿Qué succeirà al cap de-vall? Es molt difícil predirho. La pau pot influir en las relacions de dos dels combatents, ó sigan els espanyols y 'ls yankees; pero sempre quedrà l' element indígena a cada moment mes exasperat, perque ara ja està convensut que res pot esperar dels que van llansarlo contra Espanya.

Les negociacions de la pau s' estan portant ab gran reserva. Tal vegada a l' hora que veja la llum lo present número s'iguala coneigudas.

De moment se assegura qu' en Mac-Kinley com a condició per seguir tractant de la pau y per otorgar la suspensió de las hostilitats exigeix qu' Espanya renunci a la seva soberania sobre Cuba y Puerto-Rico y que 's troba disposta a evacuar lo territori de ditas Antillas. Ja no parla de proclamar la independència de Cuba, sino de lograr la renúncia d'Espanya. Després farà lo que millor li convingui.

Respecte le Filipins se presüm que 'l govern de Washington, ademés de las Marianas demanda un port en la illa de Luzón, tal vegada l' de Subic, qu' es el mes estratègic de aquelles costas, després de lo qual se nombrarà una comissió mixta d' espanyols y nort-americans per tractar del régimen del govern del Arxiyalach. Embolicos y qüestions pel dia de demà.

La situació d'Espanya es tristíssima. Cap guerra com la present registrará la seva història que li haja resultat mes funesta y mes gravosa.

ENDEVINALLAS

XARADA

Ab una total molt maca fa un quant temps tinch relacions: de nom se diu *Quint-quart-quinta* qu' es un nom bastant hermos.

Siguent com soch jo molt jove y vivinte prima dos en los balls may só fet falta de los principals salons.

La tal nena vaig coneixer en una festa major, y molt amichs varem fernes t' ballant lo rigodón.

Coin que dos molt tres-inversa y á mí m' agrada això molt, pot ser fàcil que poch triguin a juntarse nostres cors.

JUAN AUBERT MANENT.

MUDANSA
—Qui ha llansat total total?
—La Carmeta l' ha llençada fent brometa ab en Pasqual.

PEPET DE L' ALA.

ROMBO

.....

Sustituir los punts per lletras de modo que llegidas vertical y horisontalment donguin: Primera: ralla: consonant.—Segona: carrer de Barcelona.—Tercera: per jugar al billar.—Quarta: nom de dona.—Quinta: lo qu' es un barret quan es vell.—Sexta: un número.—Séptima: consonant.

JOANET NOVELL.

GEROGLIFICH

X
V O S

I

I V E L

SISKET FARRÉ.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Tripa Trista, Joseph Ois, G. C. Betas, Pau Piú, Joani O., Eliseo Campistol, P. J. A., R. Homedes, Encarnación Casillanis, B. Elias, D. Rovira Ortíz, R. Arebir y R. Campins:—Lo que 'ns envian questa setmana no fa per casa.

Ciutadans Pepet Panxeta, Sisket Farré, Sucre-Candi, S. Belleta Gasull y Sisket D. Paila:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadà A. Carrasca Gorgán: Es massa difusa.—Rodó (S. Vicents de Castellet): Creura que no hi acaba d' entendre!—L' Avi Riera: Las tres van bastant bé; pero en *Las nenas cursis* ha de arreglar aquell vers en que tan inmotivadament hi surt una donya Elvira.—Joanet: Li participo que per escriure bé un sonet no basta ab ser valent y patriota.—Xanigots: La xarada va be: la *Carta oberta* no 'm fa felis.—M. Posiello: A no ser que la deixessim madurar molt!.. Ara es massa verda.—Fidel Delf: Està plena de grops.—F. Carreras P.: Com igualment la sévà-Surisentí: L' aprofitarem.—Angel Moro: Lo pensament, encara que poch nou, es bonich; pero la forma es inaceptable.—M. M.: (Barbara del Vallès:) Son petitesas locals, que en general no poden interessar al públich.—Car iquiri: Las dugas tenen el mateix defecte: assonancies seguidas y entre versos que no han de ser: *gusta*, *estava*, *calsus*; fixishi.—Antón del Singlot: ¿Una xarada qu' es un anuncii? No sirva.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

HISTORIA DE L' ISLA DE CUBA

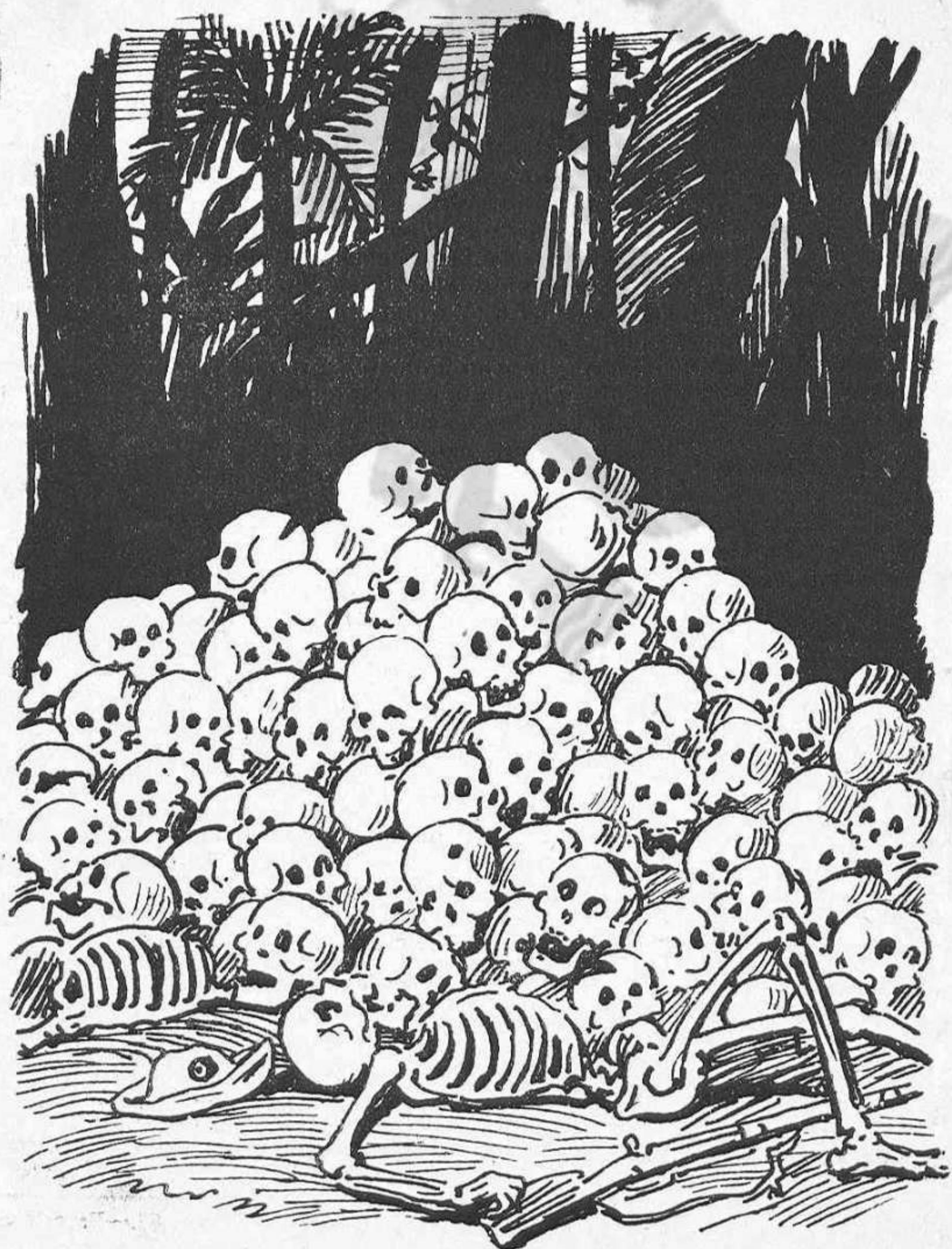
EN QUATRE CAPITULS

Per anárnosla á buscar,
ja hi va haver qui 's va empenyar.

De maluras endiabladas
¡n' ha sufert!... ¡A carretadas!

Aquest ram pot dirse qu' es
el que hi ha prosperat més.

Cansó final: ¡Tururut,
qui gemega ja ha rebut!